

Røntgeninstituttene Fellesorganisasjon (RiFo)

Oslo, 3. august 2015

Helse- og omsorgsdepartementet

Høringssvar fra Røntgeninstituttene Fellesorganisasjon vedrørende forslag til forskrift om private virksomheters adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten - fritt behandlingsvalg

Innledning

Røntgeninstituttene Fellesorganisasjon (RiFo) mener utgangspunktet for reformen «fritt behandlingsvalg» er god, og at dette kan bli et viktig skritt på veien for å få et helsevesen som er tilpasset pasientenes behov i dag og i fremtiden. Det er positivt at Regjeringen ønsker å ta alle gode krefter i bruk for å redusere ventetider og øke kapasiteten i helsevesenet. I vårt høringssvar kommer vi med innspill med den hensikt å sørge for at reformen blir vellykket og at positive resultater for pasientene kan oppnås raskt. Vi ønsker at det norske helsevesenet skal være i verdensklasse. Innbyggerne bør ha trygghet for raske og gode tjenester når behovet for helsehjelp oppstår. Som private leverandører innen bildediagnostikk ønsker vi å bidra til å gjøre det offentlige helsevesenet bedre.

Bakgrunn

RiFo er en sammenslutning av de fire leverandørene Curato, Unilabs, Medi3 og Sunnmøre MR-klinikk. Vi utgjør det desidert største private supplementet for bildediagnostikk i Norge, og hadde i 2014 om lag 1 million undersøkelser. Til sammen har vi 24 røntgenavdelinger med avtale med de regionale helseforetakene fordelt over hele landet, samt noen avdelinger uten avtale. Vi leverer allerede tjenester av høyeste faglige standard til det offentlige helsevesen, men kan bidra mer for å få redusert ventetid og kortere helsekøer for pasientene gjennom innlemmelse i fritt behandlingsvalg.

Avgrensing og prisfastsettelse

Bilediagnostikk er et område hvor man allerede har etablert et godt samarbeid mellom det offentlige helsevesenet og private leverandører. Disse tjenestene er lette å avgrense både i omfang og pris, noe som samsvarer godt med de politiske signalene om hvilke tjenester som vurderes innlemmet i ordningen fritt behandlingsvalg.

Vi understreker at ingen undersøkelser blir utført uten henvisning fra fastlege eller andre med henvisningsrett, samt at Helsedirektoratet utgir faglige veiledere for riktig henvisning til bildediagnostikk. Overforbruk av bildediagnostiske tjenester er derfor etter vår oppfatning ingen relevant problemstilling.

Ventetider

Bilediagnostikk er et område hvor ventetidene ofte er lange for pasienter i det offentlige helsevesenet, mens privatpersoner selv eller gjennom helseforsikringer, kan få behandling uten ventetid dersom de betaler alt selv. Et samlet politisk miljø har sagt at dette er en uønsket utvikling. Det er vi enig i.

Dersom man implementerer disse tjenestene i fritt behandlingsvalg får man utnyttet ledig kapasitet og fjernet flaskehals for andre deler av pasientforløpet. I løpet av kort tid vil svært mange pasienter kunne få raskere helsehjelp uten å måtte finansiere dette selv eller gjennom avtale med et forsikringselskap.

Erfaringen fra de senere år er at mellom 10 og 15 % av pasientene med rett til offentlig finansiert undersøkelse, på grunn av lange ventetider, velger å betale selv eller å få undersøkelsen dekket gjennom en privat helseforsikring.

Vi mener det mest treffsikre virkemiddelet for å redusere ventetider og skape valgmuligheter for pasientene er å innlemme bildediagnostikk i ordningen fritt behandlingsvalg. Dette vil i langt større grad sørge for fleksibilitet, og ta hensyn til skiftende behov, sammenlignet med hva som oppnås gjennom anbudssystemet alene.

Fjerning av flaskehals

RiFo registrerer at høringsnotatet legger opp til implementering av flere ortopediske- og kirurgiske behandlinger i ordningen fritt behandlingsvalg. Det er noe vi støtter. Vi vil imidlertid påpeke at de fleste ortopediske og kirurgiske inngrep krever bildediagnostikk på forhånd. Vi frykter derfor at pasientene ikke vil få full effekt av en slik implementering, uten at også bildediagnostikk blir en del av tjenestene som omfattes av fritt behandlingsvalg. Det hjelper lite at ventetiden på ortopediske inngrep er kort, dersom pasientene må vente lenge på MR eller andre bildediagnostiske tjenester.

For å få en helhetlig og effektiv behandlingsskjede for pasientene er det derfor avgjørende, slik vi ser det, at bildediagnostikk innlemmes i ordningen parallelt med behandlinger innen ortopedi og kirurgi.

Fornuftig ressursbruk

RiFo mener høringsnotatet legger opp til en klok metodikk for fastsettelse av prising av tjenester, selv om det er noen uklarheter. Vi mener bildediagnostikk egner seg særlig godt i ordningen fritt behandlingsvalg på grunn av at prisfastsettelse er relativt enkelt, da

tjenestene er lette å definere. I tillegg eksisterer det omfattende erfaringsdata fra mange års samarbeid mellom offentlig helsevesen og private leverandører av bildediagnostikk. Vi vil allikevel anmode om at man fastsetter et prisnivå som sørger for at den totale kapasiteten blir benyttet til det beste for pasientene i alle deler av landet.

Et annet element som bør tas med i vurderingen er helheten i helsetjenestene og de ulike reformene som er i oppstartsfasen. Pakkeforløpet for kreft er, slik vi ser det, et riktig og viktig steg på veien til et bedre tilbud for en viktig pasientgruppe i Norge. Pakkeforløpene for kreft vil utvilsomt føre til større behov for radiologiske undersøkelser ved offentlige sykehus. Implementering av bildediagnostikk i fritt behandlingsvalg vil gjøre at private kan overta de undersøkelsene som offentlige sykehus nødvendigvis må nedprioritere for å få tilstrekkelig kapasitet til bildediagnostikken for pakkeforløpene.

Samspillet mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten kan bli bedre. RiFo støtter intensjonene i den fremlagte primærhelsemeldingen. I denne sammenheng vil vi påpeke at våre medlemsbedrifter gjentatte ganger har blitt kontaktet av initiativtakere til kommunale eller interkommunale distriktsmedisinske sentre med spørsmål om vi kan dekke behovet for bildediagnostikk. Dagens anbudsregime inneholder ikke elementer i anbudsdokumentene som reflekterer kommunenes behov for spesialiserte helsetjenester. På denne bakgrunn har et slikt samarbeid dessverre ikke latt seg gjøre. En implementering av bildediagnostikken i fritt behandlingsvalg vil etter vårt syn kunne være løsningen på denne utfordringen. Dette vil derfor være et viktig bidrag for å få en helhetlig behandlingsskjede, og et mer effektivt helsevesen, på tvers av dagens forvaltningsnivå.

Vi vil også påpeke de samfunnsøkonomiske konsekvensene av at pasienter venter unødvendig lenge i helsekø. Personer som forblir sykemeldte lenger enn nødvendig medfører store økonomiske tap for samfunnet. Det er derfor viktig å understreke at en innlemmelse av bildediagnostikk i fritt behandlingsvalg, vil være en god investering i et makroøkonomisk perspektiv, samt at det selvsagt er positivt for den enkelte pasient som vil slippe å vente unødvendig lenge på utredning og behandling.

Alle gode krefter

Norge er et fantastisk land. I fremtiden blir vi flere, og eldre. Det gir oss som samfunn store muligheter, men det gir også noen utfordringer. En av utfordringene er hvordan man best kan benytte fellesskapets midler på en effektiv måte som best ivaretar og videreutvikler kvaliteten og kapasiteten i helse- og omsorgstjenestene. Vi ønsker å ta del i utviklingen av fremtidens helsevesen, og mener en rask implementering av bildediagnostikk i fritt behandlingsvalg vil bidra til å løfte tilbudet for pasienten, bidra til et effektivt helsevesen, redusere ventetider og fjerne en flaskehals som fører til lengre helsekøer på mange somatiske behandlingsområder.

Våre røntgeninstitusjoner har kapasitet og mulighet til å tilby viktige helsetjenester til innbyggerne på en kostnadseffektiv måte som gir mest mulig for hver helsekrone Stortinget bevilger.

RiFo støtter høringsnotatets kriterier for å bli godkjent som leverandør i ordningen fritt behandlingsvalg. Vi mener det er viktig å legge til rette for seriøse private aktører gjennom å etablere strenge kriterier og gode oppfølgingssystemer. En viktig forutsetning for at reformen skal lykkes, er slik vi ser det, at det etableres kriterier, krav og systemer som ekskluderer eventuelle useriøse aktører.

Oppsummering

RiFo ser med spenning og forventning frem til flere varslede og viktige reformer som vil gjøre hverdagen bedre for pasientene. Vi ønsker å være et supplement til offentlige tjenester, og en bidragsyter som vil spille på lag med politikere, helseregionene og innbyggerne for å bidra på en best mulig måte for å sikre et godt, likeverdig og effektivt helsevesen i verdensklasse.

Vi tror bildediagnostikk er svært godt egnet for ordningen med fritt behandlingsvalg, og mener dette er en viktig faktor for å få gode resultater raskt. Alle forhold ligger, slik vi ser det, til rette for en rask implementering, noe som både vil føre til kortere ventetider, likebehandling av pasientene og et effektivt pasientforløp for svært mange tusen pasienter som har behov for somatisk helsehjelp.

Med vennlig hilsen

Røntgeninstituttene Fellesorganisasjon
V/ Styreleder Erik Kreyberg Normann

RiFo
Att. Spekter
Sørkedalsveien 6
0359 OSLO